

पावलरे गलातिहाऱ हाक्तुसिबा सक्इङ्घड् निःसुम्

येसुरे कुयाःम्बेओ सुनाइङ्ङिन् सेःमा हेःक्तेल्ले थिम्मेन्दङ् सुवाङ्हाऱरेआङ् खेन् नसाःन् चोःक्मा मेहेःक्तुरो॥ हेक्क्याङ् सेक्खाबा नसानिबा पोःङ्मारे लागि मोसारे कुसाम्योथिम्मिन् इःप्मा नाःप्मा पोःङ्बि मेःम्बि फाऱआङ् पाःन् पोगेरो॥ पावलरे मोसारे कुसाम्योथिम्मिन् इःप्मा नाःप्मा मेबोःङ्नेल्ल लऱरिक् पाःत्तु थेआङ्भेल्ले ख्रिस्तरे आबिरेबा नेत्तिगेन् हिङ्मन्निल्ले कुबुङ्ग आनिऱ नसाःन्निल्लो॥ नसाःन्लाम्बाए आनिऱ केरेक् मनाहाऱ निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले कुनिःमाओ साम्योनिबा आबोःङ्लो॥ कर एसिया माइनर लाजेऱओबा गलातिया मेःप्मनाबा रोम थुम्मोबा सेसेहुप्लक्हाऱओ कुभा मनाहाऱ मेदयेआङ् खेङ्हाऱरे पावलरे हुऱरुसिबा निसाम्मिन् मेःअत्तुर मोसारे कुसाम्योथिम्मिन् मेःन्डःत्ते मेःन्नाःत्तेग आनिऱ आत्तिन्नाङ् निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले कुनिःमाओ साम्योनिबा पोःङ्मा आन्छुक्नेन्लो लऱरिक् हादिङ् मेधक्तेरो॥

पावलरे इङ्लेक्पा नसाःन्निल्ले ताप्पेबेऱबा गलातिहाऱ सेक्खाबा नसाःन्नो नुःक्मासि फाऱआङ् कन् सक्इङ्घड्ङिन् साप्तुबारो॥ खुनेऱ ख्रिस्तरे कुसेःक्युक्मिबाआ लऱरिक्ओसेःन्धाक्सिङ्मा नु कुसेःक्युक्मिबा युक्किन् नुःरिक्काङ् पोधक् चोःक्मारे लागि कन् सक्इङ्घड्ङिन् साप्तुबारो॥ हेक्क्याङ् सेःक्युक्मिबा पोःङ्से आत्तिन् मनाहाऱरेआङ् मेःन्, कर निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले उःत्तुबा पाःन्निन् पाःत्तुर खुनेऱ सुनाइङ् इङ्भोःसुबाङ्ग थिम्मेन्दङ् सुवाङ्हाऱरे लागिरो लऱरिक् निःन्धो चोगुरो॥ हेक्क्याङ् नसाःन्लाम्बारक्

मेन्छाम् याप्मिहाऱ् निङ्वाऱ्फुमाङ्डिल्ले कुनिःमाओ साम्योनिबा
 मेबोःङ् लऱरिक् पाःत्तुरो ॥ एगाङ्स्मा नाःत्लाहाऱ्ओ पावलरे
 आनिऱ् वेऱहाऱ् लुङ्माऱ् आदुक्तुम्सिमिल्ले नसानिबा येऱ्लेक्हाऱ्ग
 निधाःप्, हेक्क्याङ् ख्रिस्तेन्नसाःन् आजोगुम्मिल्ले वेऱहाऱ्
 लुङ्माऱ् तुक्मा आसुकुत्तुम्सिम्लो लऱरिक् पाःत्तुरो ॥

थामिङ्

निःसुम् १.१-१०

पावलरे सेःक्युक्मिबा क्युक १.११-२.२१

निङ्वाऱ्फुमाङ्डिल्ले कुलुङ्गुम्मिल्लेन् सुनाइङ् ३.१-४.३१

ख्रिस्तानि चोःक्युम्भो नु लक्पेन् ५.१-६.१०

कुनुप्मा ६.११-१८

पावलरे हाङ्बा सेवा

1 इङ्गाऱ् सेःक्युक्मिबा पावलरे कन् सक्इङ्घङ्डिन्
 हाकिन्ड्बरो ॥ मनाहाऱ्लाम् नु मना युक्लाम् सेःक्युक्मिबा
 पोःक्खाङ्बा मेःन्, कर येसु ख्रिस्त नु खुनेऱ् सिःमेन्लाम्
 कुहिङ्वेत् केजोःक्पा पानुदिङ् पाः निङ्वाऱ्फुमाङ्डिल्ले इङ्गाऱ्
 सेःक्युक्मिबा पोःङ्से याप्मि सेगेसिबरो ॥

2 इङ्गाऱ्नु सोरिक् केवाऱ्बा काक् फुऱ्नुसाऱ् नु
 नेऱ्नुसाऱ्हाऱ्रेआङ् गलातिया थुम्मोबा सेसेहुऱ्लक्हाऱ्ओ
 केवाऱ्बाहाऱ् सेवा केम्हाक्तिऱ्रो ॥

3 पानुदिङ् पाः निङ्वाऱ्फुमाङ्डिन् हेक्क्याङ् दाङ्बा येसु ख्रिस्तेऱ्
 कुलुङ्गुम् नु कुसनारुङ्डिन् खिनिऱ् केबिरिऱ् ॥

4 आनिऱ् पानुदिङ् पाः निङ्वाऱ्फुमाङ्डिल्ले कुनिङ्वाऱ् हेक्के
 येसुरे कन् येम्मोबा ताप्फेःम्बा इक्सादिङ् खाम्बेःक्मोलाम्
 ताङ्सेःप्मा आसुक्ल फाऱ्आङ् आनिऱ् लायो आजोगुम्बाल्ले
 चोगुल्ले आनिऱ् लेक्वा स्येरो ॥

12 कङ्ग मेन्छाम् याप्मिलाम्बा खोःसुङ्बा मेःन्, आत्तिन्हात्तेआङ् मेहुराङ्बाआङ् मेःन्, कर इङ्गात् येसु ख्रिस्तेल्लेए ओसेःन्धाक्ताङ्डाङ् खोःसुङ्बरो ॥

13 इङ्गात् तगि यहुदि साम्योःन्डःतुङ् नाःतुङ्डिल्ले इङ्गात् आक्तङ्बा मना वयाङ् हेक्क्याङ् आक्खेन् सारिक् येसु ख्रिस्तेन्नसाःन् केजोःक्पाहात्* तुक्खे चाःतुङ्सिङ्डाङ् मेङ्मा कोःतुङ्सिङ् केल्बान् खिनिक् केघेप्सुम्माङ् केवयिरो ॥

14 इङ्गात् यहुदि आबेरेहात्नुःल्लेआङ् यरिक् यहुदि साम्योओ पोःमा निङ्वात् पिरुङ् हेक्क्याङ् आम्बा आन्धेबाहात्लाम् केबोःङ्बा केयुःबा साम्योथिम्हात् इःप्मा नाःप्मा कुसिक् केसम्बा वयाङ्लो ॥

15-16 कर निङ्वात्फुमाङ्डिल्ले इङ्गात् सामेन्वाःन्छिङ्डेआङ्धोए लुङ्मात् तुक्ताङ्, हेक्क्याङ् सेगाङ्डाङ् सेवा चोःक्से उःत्ताङ्लो ॥ निङ्वात्फुमाङ्डिल्ले इङ्गात् थिम्मेन्दङ् सुवाङ्हात् येसुरे कुयाःम्बेओ सुनाइङ् इङ्भोःसुङ्सिङ्ल फात्आङ् आबुगेन् कुस्साःन् ओःन्धाक्मा कुसिरात् थाङ् ॥ खेन् येम्मो इङ्गात् आत्तिन् मनाहात्आङ् सुजा मेनाःक्तुङ्सिङ्डिन्,

17 हेक्क्याङ् इङ्गात्नुःल्ले तगिबा सेःक्युक्मिबाहात्ओआङ् सुजा नाःक्से यरुसलेम येक्यक्को थो मेम्बेःक्पेन्लो, कर इङ्गात्ग खिमो अरबिया लाजेत्ओ पेगाङ्, हेक्क्याङ् ताःन्दि इङ्गात् दमस्कस येक्यक्को नुःक्खाङ् त्याङ्लो ॥

18 हेक्क्याङ् तङ्बे सुम्सि एगाङ्लक् इङ्गात् यरुसलेम्मो पत्रुसरे कुदुम्से पेगाङ्, हेक्क्याङ् खुनेत्नुए थिक्-डा (१५) येन् थारिक् युडाङ्लो ॥

* 1:13 00000 000000000000 "00000000000000000000 0000000000000000" 000000

19 खेप्मो दाङ्बाल्ले कुन्साह याकुबेन्नु वेह आत्तिन् सेःक्युक्मिबाहाह आङ् मेदुमुङ्सिङ्ङिन्लो ॥

20 निङ्वाहफुमाङ्ङिल्ले कुनिःमाओ सेक्खा पाःन् मेत्निङ्लो, इङ्गाह साप्तुङ्बा पाःन्हाह इङ्लेक् मेःन्लो ॥

21 खेन् एगाङ् इङ्गाह सिरिया नु सिलिसिया थुम्मो पेगाङ्लो ॥

22 यहुदिया लाजेहओबा सेसेहुप्लक्हाहओ ख्रिस्तेन्नसाःन् केजोःक्पाहाहरे इङ्गाह मेन्निह मेवयेरो ॥

23 खेङ्हाहरेग तगि याप्मि तुक्खे केजाःप्पाल्ले मेङ्मा कोःत्तुबा नसाःन्निन् अक्खेःल्ले इङ्भोःसुर वाहरो केल्हबा पाःन्निन्लक् मेघेप्सुआङ् मेवयेरो ॥

24 हेक्केःल्ले इङ्गाह चोगुङ्ङिल्ले खेङ्हाहरे निङ्वाहफुमाङ्ङिल्ले कुनारा मेभोःसुरो ॥

2

पावल नु वेह सेःक्युक्मिबाहाह

1 तङ्बे थिक्-लि (१४) एगाङ् इङ्गाह बरनाबासेन्नु याम्मो यरुसलेम थो पेगाङ्ङिल्ले तितसेन्नाङ् इङ्गाहनुए सोरिक् तेह्रुङ्ङाङ् वये ॥

2 निङ्वाहफुमाङ्ङिल्ले इङ्गाह खेतथो पेःक्माए पोःङ् लहरिक् ओःन्धाक्ताङ्ङाङ् वये ॥ इङ्गाह खेप्मो वयाङ्ङिल्ले खेप्मोबा सेसेहुप्लक्कोबा लाम्लोःबासिरो फाहआङ् मेङ्ःत्तुसिबाहाह स्वाःताङ् तुमुङ्सिङ्ङाङ् इङ्गाह थिम्मेन्दङ् सुवाङ्हाह इङ्भोःसुङ्सिङ्बा सुनाइङ्ङिन् चेक्तुङ्सिङ्लो ॥ खेङ्हाहरे आबाःन्निन् मेघेप्सुर केल्हबा निङ्वाह इःत्तुङ्ङाङ् वयाङ्, मेःन्ने फाहग्र इङ्गाह चोगुङ्बा माङ्सेवाःन् हने केबोःङ्बा वयेरो ॥

3 कर आन्देःङ्बा तितसेन् थिम्मेन्दङ् सुवाङ् वयेसाङ् खेल्ले हर्दो हेक्मा पोःङ् फाहआङ् मेम्बाःत्तुन्लो ॥

4 कर कुभा इङ्लेक्के फुऱनुसाऱहाऱ ख्रिस्त येसुलाम् खोःसुम्बेबा चोःक्युम्भोःन् थोःम्से आनिगेनु मेभुत्छिङ्ङाङ् आनिगे योःक्पा हेक्के चोःक्से खुनिऱ यहुदि साम्योथिम्हाऱ इःप्मा नाःप्मा पोःङ् लऱरिक् मेमेत्तिगेबाल्ले चोगुल्ले कन् काक् पाःन्निन् पोगेबारो ॥

5 कर आनिगेग सेक्खाबा सुनाइङ्ङिन् खिनिऱनु सदादिङ् वारऱ फाऱआङ् खेङ्हाऱरे मेभोःक्खुबा पाःन्निन् सप्फाधिककाङ् मेघेप्सुम्बेन्लो ॥

6 हेक्क्याङ् सेसेहुप्लक्पा कुभा लाम्लोःबाहाऱग-केलेबा केनिःबा मेजोःक्साङ् इङ्गाऱग थेआङ् मेलेःत्तासिङ्ङिन्लो ॥ निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले मनाहाऱ मेसेन्दुन्छिन्लो-खेङ्हाऱरे इङ्भोःसुङ्बा सुनाइङ्ङो थेआङ् मेन्जक्तुन्लो ॥

7 खेल्ले कुलेक्वा खेङ्हाऱरेग निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले पत्रुसेन् यहुदिहाऱओ सुनाइङ् इङ्भोसे पाङ्घुबा हेक्केए इङ्गाऱआङ् थिम्मेन्दङ् सुवाङ्हाऱ सुनाइङ् इङ्भोःमासि फाऱआङ् लक्पेन्पिराङ्बान् मेनिःसुरो ॥

8 थेआङ्भेल्ले पत्रुसेरे सेःक्युक्मिबा कुयाःम्बक्लाम् यहुदिहाऱओ निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले याःम्बक् चोगुबा कुइसिःक् इङ्गाऱ सेःक्युक्मिबा आयाःम्बक्लाम्माङ् थिम्मेन्दङ् सुवाङ्हाऱओ याःम्बक् चोगुरो ॥

9 सेसेहुप्लक्कोबा लाम्लोःबा मेमेत्तुसिबा याकुब, पत्रुस नु यहुन्नासिरे निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले इङ्गाऱ चोगुङ्बा माङ्सेवाओ मुऱइसाम् थाःसुबा मेनिःसुआङ् बरनाबासेन् नु इङ्गाऱ मेदाःक्तेत्छिगेरो ॥ खेङ्हाऱ आन्छिगे थिम्मेन्दङ् सुवाङ्हाऱओ सुनाइङ् इङ्भोःसे पेःक्मा मेदेन्दे हेक्क्याङ् खेङ्हाऱ यहुदिहाऱओ सुनाइङ् इङ्भोःमा मेदेन्देरो ॥

10 खेङ्हाऱरेग खुनिऱ लुम्मोबा याङ्गेसाऱबाहाऱ फाऱमासि सुजा मेबिरिगे ॥ हेक्के चोःक्मा इङ्गाऱआङ् आसिराऱ थाङ्गेरो ॥

पावलरे पत्रुसेन् अत्तुऱ

11 कर पत्रुसेन् एन्तिओक येक्यक्को त्येःल्ले वेऱ नसानिबाहाऱरे खुनिऱ तगिए इङ्गाऱ पाःन्मेत्तुङ्लो, थेआङ्भेल्ले खुनेऱ याःम्बक् फेःन्दुआङ् वये ॥

12 तगि खुनेऱ थिम्मैन्दङ् सुवाङ्बा नसानिबाहाऱनु सोरिक् चर वये, कर याकुबरे यहुदि कुन्जुम्हाऱ खेप्पो मेद्वेयल्ले खुनेऱ सोरिक् युङ्माआङ् चामा लेरु, थेआङ्भेल्ले खुनेऱ थिम्मैन्दङ् सुवाङ्हाऱरेन्नाङ् हर्दो हेक्माए पोःङ् केलऱबा खेन् मनाहाऱनु किःसेआङ् वयेरो ॥

13 हेक्क्याङ् वेऱ यहुदि नसानिबाहाऱरेआङ् पत्रुसरे किसुकपा कुयेप्लेक्किन् मेनाःत्तुरो, हेक्क्याङ् खेङ्हाऱरे खुनिऱ येप्लेक्किल्ले बरनाबासेन्नाङ् लेक्खु तेऱरुरो ॥

14 हेक्केःल्ले खेङ्हाऱ सुनाइङ्डिल्लेन् सेक्खाबा पाःन्नो मेम्बत्छेम्बा निःसुङ्सिङ्डाङ् खेङ्हाऱरे खुनिऱ तगिए पत्रुसेन् अक्खे मेत्तुङ्ल फेःक्तुङ्, “खेनेऱग यहुदिनेसाङ् यहुदि हेक्के केन्वाऱनेन्, कर थिम्मैन्दङ् सुवाङ् कुइसिःक् केवाऱ ॥ हेक्केःल्ले खेनेऱ इःप्पा नाःप्पा केलेरु केदेःसुबा यहुदि साम्योथिम्मिन् आक्खेलऱरिक् थिम्मैन्दङ् सुवाङ्हाऱ इःप्पा नाःप्पा पोःङ् लऱरिक् केमेत्तुसिबाबे?”

15 आनिऱ साआवाःन्छिङ्डाङ्धोए यहुदिसि, थिम्मैन्दङ् सुवाङ् हेक्कतङ्बा “लायोबासि” मेःन्लो ॥

16 आत्तिन् मनाःन्नाङ् मोसारे साप्तुबा साम्योथिम्मिन् इःत्तु नाःत्तुआङ् आप्तिक् मेःन्नेबा पोःङ्मा मेसुक्नेन्लो, कर येसु ख्रिस्तेन्नसाःन् चोगुआङ्लक् आप्तिक् मेःन्नेबा पोःङ्मा सुक् केलऱबा पाःन्निन् आनिऱ कुसिङ्निःप्पा पोःङ्लो ॥ खेल्ले चोगुल्ले आनिऱआङ् ख्रिस्तओबा नसाःन्लाम् आप्तिक् मेःन्ने आबोःङ्ल फाऱआङ् येसु ख्रिस्तेन्नसाःन् आजोगुम्लो, कर साम्योथिम्

3

येसुःन् नसाःन् चोःकमाल्ले साम्योनिबा आबोःङ्

1 गलाति केयुङ्बा नसानिबासे, थेआङ् खिनिः अदङ् कुइसिःक् केजोगिबाबे? हाःत्ले केलेमिआङ् खिनिः निङ्वाःङ्इन्फेत्लाःन्दु केबिरिबे? खिनिः तगिए येसु ख्रिस्तेन्सिलाम्साक्मा सिङ्सम्दाङ् स्येबा पाःन्निन् नुःरिक्काङ् चेक्कासिगेआङ् वये ॥

2 खिनिःनु पाःन्धिक् कुसिङ्निःप्मा आनिङ्वाः वाः-साम्योथिम्मिन् केइःत्तुम् केनाःत्तुम्माङ् सेसेमाङ्ङिन् केघोःसुम्बाबि इ सुनाइङ् केघेप्सुम्माङ् नसाःन् केजोगुम्बालाम् केघोःसुम्बाबि?

3 थेआङ् कम्याक् साःरिक् खिनिः अदङ् केजोगिबाबे? खिनिः ख्रिस्तानि हिङ्मन्निन् निङ्वाःफुमाङ्ङिल्ले कुसेसेमाङ्लाम् केहेःक्तुम्माङ् आल्ल आबाडे याःम्बक्लाम् कुलिङ्धो केप्मा केगोःत्तिबाबि?

4 सुनाइङ्ले लागि खिनिः कम्याक् यरिक् तुक्खे हने केज्येःङ्इबि? सेक्खाःल्लेग तुक्खे हने केन्ज्येःङ्इन्लो ॥

5 खिनिः साम्योथिम्मिन् केइःत्तुम् केनाःत्तुम्माङ् मेःन्, कर केघेप्सुम्बा सुनाइङ्ङिन् नसाःन् केजोगुम्बाल्लेए निङ्वाःफुमाङ्ङिल्ले खिनिः सेसेमाङ्ङिन् केबिरि हेक्क्याङ् खिनिः लुम्मो निङ्वाः केमाबा याःम्बक् चोगुबारो ॥

6 हेक्केलःरिक्के अब्राहामरे कुयाःम्बेओ अक्खे साप्तेआङ् पत्, “खुनेः निङ्वाःफुमाङ्ङिन् नसाःन् चोगु, हेक्केःल्ले निङ्वाःफुमाङ्ङिल्ले खुनेः साम्योनिबा लेःत्तुरो ॥”*

7 खेल्ले चोगुल्ले निङ्वाःफुमाङ्ङिन् नसाःन् केजोःक्पाहाःए अब्राहामरे कुस्साः कुम्मेन्छाःसि केलःबा पाःन्निन् कुसिङ् निःत्तेम्मेःओ ॥

* 3:6 ०००००००००० ००.६

8 निड्वाऱफुमाड्डिल्ले थिम्मैन्दड् सुवाड्डहाऱ खुनिऱ नसाःन्लाम् आप्तिक् मेःन्नेबा चोगुसिऱ केलऱबा ताःन्दिबा पाःन्निन् साम्योसाप्लाओ साप्तेआड् पत्, हेक्कयाड् अब्राहाम्मिन् तगिसा अक्खेलऱरिक् सुनाइड्डिन् इड्डभन् चोगु, “काक् मेन्छाम् सुवाड्डहाऱरे खेनेऱलाम्बाए मुऱइसाम् मेघोःसुऱरो ॥”*

9 खेल्ले चोगुल्ले अब्राहामरे नसाःन् चोगुआड् मुऱइसाम् खोःसुबा कुइसिःक् ख्रिस्तेन्नसाःन् केजोःक्पा केरेक्ले हाड्डवागेन् मुऱइसाम् मेघोःसुऱरो ॥

10 कर साम्योथिम् केइःप्पा केनाःप्पाहाऱ केरेक् साड्डग्राऱ तेत्तुसिआड् मेवाऱरो, थेआड्डभेल्ले अक्खेलऱरिक् साप्तेआड् पत्, “साम्योथिम् साप्लाओ साप्तेआड् केबप्पा काक् पाःन्हाऱ चक्मेल्लऱए मेन्डःप्पना मेन्नाःप्पनाहाऱ निड्वाऱफुमाड्डिल्ले कुघुम्दिड्डि खोःमा लाऱरुसिआड्डवाऱरो ॥”*

11 साम्योथिम्माम् निड्वाऱफुमाड्डिल्ले कुनिःमाओ आत्तिन्हाऱआड्डाप्तिक् मेःन्नेबा मेम्बोःड्डेन् केलऱबा पाःन्निन् सेक्खाए निःदेत्तो, थेआड्डभेल्ले साम्योसाप्लाओ अक्खे साप्तेआड् पत्, “साम्योनिबाड्डग नसाःन्लाम्बाए हिड्डलो ॥”*

12 साम्योथिम्मिन् नु नसाःन्निन् मेदड्डसिन्लो ॥ खेल्ले कुलेक्वा साम्योसाप्लाओ अक्खे साप्तेआड् पत्, “साम्योथिम्मो केबप्पा काक् इड्डजाःड्डहाऱ केइःप्पा केनाःप्पेन्खेन्लाम्मे हिड्डलो ॥”*

13 कर साम्योथिम्मिल्ले तारुबा खुम्दिड्डिल्ले कुमेल्लुड्डिन्ख्रिस्तेरे हुड्डुआड्ड आनिऱ आधेऱरेरो ॥ खुनेऱ सिलाम्साक्मा सिड्डसम्दाड्ड फोःन्छिड्डिल्ले खुनेऱ आबाडे आनिऱ खुम्दिड्डिन् कुयुदेऱरुरो ॥ थेआड्डभेल्ले साम्योसाप्लाओ साप्तेआड् पत्, “सिड्डसम्दाड्ड केभोःन्छिड्डबा केसिःबाड्डग

* 3:8 □□□□□□□□ □□.६, १८.१८, २२.१८ * 3:10 □□□□□□□□

□□□□□□□□.२६ * 3:11 □□□□□ □.४ * 3:12 □□□□ □□.५

निड्वाऱफुमाड्डिल्ले खुम्दिड् पिरुबारो ॥”*

14 ख्रिस्तरें आनिऱ आधेऱरें, हेक्केःल्ले निड्वाऱफुमाड्डिल्ले अब्राहाम्मिन् पिरुबा मुऱइसाम्मिन् ख्रिस्त येसुलाम् थिम्मेन्दड् सुवाड्हाऱ पिरुसिआड् वाऱ, हेक्क्याड् निड्वाऱफुमाड्डिल्ले माड्हेक् चोगुबा सेसेमाड्डिन् नसाःन्लाम् आघोःसुम्लो ॥

साम्योथिम् नु माड्हेक्

15 आमिःम् फुऱनुसाऱ नु नेऱनुसाऱसे, इड्गाऱ कप्पो मेन्छाम् याप्मि थिम्लाम् कुबिथिक् पिनिड्लो ॥ नेप्फुरें माड्हेक् चोःक्सुआड् पाःन् तड्सुबा साप्लाओ आत्तिल्लेआड् लेड्मा नु योऱमा मेसुकतुन्लो ॥

16 हेक्केलऱऱरिक्के निड्वाऱफुमाड्डिल्ले अब्राहाम्मिन् नु कुमुऱइदाड्साहाऱ माड्हेक्हाऱ पिरुसिरो ॥ हेक्क्याड् साम्योसाप्लाःल्ले “कुमुऱइदाड्साहाऱ” फाऱइड्ग यरिक् मनाहाऱ मेःन्, कर “कुमुऱइदाड्साःन्” लऱरिक् पाःत्तुआड् पत् ॥ खेन् फाऱइड्ग लत्छा मनाःल्लेन् मिक्सेःन् पोःड्, खेड्ग ख्रिस्तरें ॥

17 कप्पो इड्गाऱ थे पाःप्मा निड्वाऱ चोगुड्बा फाऱले निड्वाऱफुमाड्डिल्ले अब्राहाम्मिन् माड्हुप् चोगुबान् कुगिप् लिसिआड् सुम्बोःड् (४३०) तड्बे एगाड् निड्वाऱफुमाड्डिल्ले मोसाःन् साम्योथिम् पिरुल्ले खेन् माड्हुप्पिन् मेघक्तुन्लो, मेःन्ने फाऱग्र निड्वाऱफुमाड्डिल्ले खेन् चोगुबा माड्हेक्किन्खक्तुमेन् ॥

18 थेआड्भेल्ले निड्वाऱफुमाड्डिल्ले पिनिड् लऱरिक् चोगुबा मुऱइसाम्मिन् साम्योथिम् इःप्मा नाःप्मालाम् खोदेत्ने फाऱग्र खेन् माड्हेक्के मेबोःड्नेन् ॥ कर निड्वाऱफुमाड्डिल्ले माड्हेक्कलाम्बाए अब्राहाम्मिन् लुड्माऱ तुक्तुआड् कन् मुऱइसाम्मिन् पिरुरें ॥

19 हेक्केःल्ले साम्योथिम्मिन् थेआड् पिरेबाबे? माड्हेक् चोगुबा मुऱइदाड्साःन्* मेन्दाए थारिक् लायोःल्ले

चोगुल्ले साम्योथिम्मिन् योऱसिङ्लो ॥ निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले
माङ्गलाइङ्गबालाम् साम्योथिम्मिन् पाःन्दङ्गसाबा मोसाःन् पिरुरो ॥

20 आल्ल पाःन्दङ्गले लागि नेप्फु मना चाहाबा चोःक्, कर
निङ्वाऱफुमाङ्ङिङ्ग लत्थिक्कलक् वाऱरो ॥

साम्योथिम्मिल्ले कुयाःम्बक्

21 हेक्केने फाऱग्र कुसाम्योथिम्मिल्ले निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले
कुमाङ्गहेक्काऱ अत्तुबि? सेक्खाःल्लेग हेक्के मेःन्लो!
साम्योथिम्मिल्ले कुसङ्ग हिङ्गमन्निन् पिमा आसुक्तेल्लेग खेन्
साम्योथिम्मिन् आइःत्तुम् आनाःत्तुम्माङ्ग निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले
कुनिःमाओ आप्तिक् मेःन्नेबा पोःङ्गमा आसुक्तेबारो ॥

22 कर लायोःल्ले काक् मनाहाऱ साक्पा केधाःबा कुइसिःक्
चोगुसिआङ्ग वाऱ फाऱआङ्ग साम्योसाप्लाःल्ले इङ्गभन् चोगुआङ्ग
वाऱ ॥ खेल्ले चोगुल्ले निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले कुमाङ्गहुप्पिङ्ग येसु
ख्रिस्तेन्नसाःन् चोःक्माआङ्गलक् खोःमा आसुक्तुम्लो ॥

23 ख्रिस्तेन्ताःमानुःल्ले तगि, निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले कन्
नसाःन्निन् आनिऱ ओसेःन्मेन्धाक्के थारिक् साम्योथिम्मिल्ले
कुकुक्को आवयेआङ्ग आनिऱ केरेक् साक्पा केधाःबा हेक्के
आजोगेआङ्ग आवये ॥

24 खेल्ले चोगुल्ले साम्योथिम्मिन् आनिऱ नसाःन्लाम्
निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले कुनिःमाओ आप्तिक् मेःन्नेबा आबोःङ्गल
फाऱआङ्ग ख्रिस्तओ थारिक् लाम्लोःसे आनिऱ ओगेमेप्पा
पोःक्खेआङ्ग वयेरो ॥

25 आल्ल खेन् नसाःन्निन् त्येआङ्ग वाऱबाल्ले चोगुल्ले
साम्योथिम्मिल्ले आनिऱ ओमेप्पा चाहाबा मेजोःक्नेन्लो ॥

26 ख्रिस्त येसुओबा खिनिऱ नसाःन्लाम् केरेक् निङ्वाऱफुसाः
केबोःक्खिआङ्ग केवयिऱरो ॥

27 थेआड्भेल्ले ख्रिस्तओ बप्तिस्मा केबोःड्बा केरेक्ले ख्रिस्तेरे नुःबा कुनोसड्डिन् कुसड् तेःत् केजाक्खुम्बा कुइसिःक् केजाक्खुम्माड् केवयिऱरो ॥

28 आल्ल यहुदि, थिम्मेन्दड् सुवाड्, योःक् नु चोःक्युम्भोबा, येम्बित्छाऱ नु मेन्छुमाऱ कुदड्बारी, थेआड्भेल्ले खिनिऱग ख्रिस्त येसुओ लत्छा केबोःक्खिआड् केवयिऱरो ॥

29 खिनिऱ ख्रिस्तेरे कुमना केबोःक्खिआड् केवयिऱने फाऱग्र खिनिऱग अब्राहामरे सेक्खा कुमुऱइदाड्सानिड्लो, हेक्क्याड् निड्वाऱफुमाड्डिल्ले अब्राहाम्मिन् पिरुबा माड्हेक्किल्लेन् लक् केघोःबानिड्लो ॥

4

1 इड्गाऱ थेमा पाःप्पा कोःतुड्बा फाऱले, लक् केघोःबान् हिन्जाऱ वाऱर थारिक् यरिक् याड्साकुन्धेरे कुन्दाड्बा केबोःड्बा वाऱसाड् योःक्पा कुइसिःक्के पोःड्लो ॥

2 कुम्बारे युक्तिड् चोगुबा लक् खोःमा तड्बे मेड्गेत्ते थारिक् खुनेऱग कम्ब्राड् केमेप्पा नु ओगेमेप्पाल्ले कुहुक्कोए वाऱरो ॥

3 हेक्केलऱरिक्के आनिऱआड् हिन्जाऱ कुइसिःक् आवयेल्ले कन् इक्सादिड् खाम्बेःक्मोबा कुहेःक्सिड्मोबा हनेबा खाहुन्हाऱरे योःक् आजोगेआड् आवयेरो ॥

4 कर निड्वाऱफुमाड्डिल्ले युक्तिड् चोगुबा येम्मिन् केरेल्ले आबुगेन् कुस्साःन् पाड्घु युःसुरो ॥ खुनेऱ सिसादिड् मेन्छुमाऱओलाम् साम्योथिम्मिल्ले कुयुक्को सावाःन्छिड्डाड् वयेरो ॥

5 निड्वाऱफुमाड्डिल्ले साम्योथिम्मिल्ले कुयुक्कलाम् आनिऱ आधेऱर फाऱआड् हेक्क्याड् आबाडे आबुगेन् कुस्साः आबोःड्ल फाऱआड् खुनेऱ पाड्घुरो ॥

6 खिनिऱ निङ्वाऱफुसाः केबोःक्खिबाल्ले चोगुल्ले आबुगेन् कुस्साःल्ले कुसेसेमाङ्ङिन् आनिऱ सिक्कुङ्ङुमो पाङ्ङुआङ्ङ वार, हेक्क्याङ्ङ खेन् सेसेमाङ्ङिल्ले निङ्वाऱफुमाङ्ङिन् पानुदिङ्ङ आम्बौ लऱरिक् मेत्तुरो ॥

7 आल्लआङ्ङधो खिनिऱग योःक् केहोःप्तिऱरो, कर निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले आबाडे कुस्साः केबोःक्खिआङ्ङ केवयिऱरो ॥ हेक्क्याङ्ङ कुस्साः केबोःक्खिआङ्ङ केवयिबाल्ले चोगुल्ले निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्ले कत्तुबा काक् पाःन्हाऱरेन् खिनिऱ लक् केघोःबा केबोःक्खिआङ्ङ केवयिऱरो ॥

पावलरे गलातिबा नसानिबाहाऱ निङ्वाऱ इःत्तुसिऱ

8 खिनिऱ निङ्वाऱफुमाङ्ङिन् कुसिङ्ङिःप्मानुःल्ले तगि खिनिऱग हनेबा माङ्ङहाऱरे खुनिऱ योःक् केबोःक्खिआङ्ङ केवयिरो ॥

9 कर आल्ल निङ्वाऱफुमाङ्ङिन् खिनिऱ कुसिङ्ङकेनिःत्तुम्माङ्ङ केवयिऱ (इग्र निङ्वाऱफुमाङ्ङिल्लेए खिनिऱ कुसिङ्ङ केनिःत्तिआङ्ङ वार), हेक्केःल्ले आक्खेलऱरिक् कुबुङ्ङना कुसम्बा कुसुम्मेन्दम्मनाबा खाहुन्हाऱओ नुःङ्ङमाआङ्ङ योःक् पोःङ्ङमा खिनिऱ सिराऱ थाङ्ङबावे?

10 खिनिऱग यहुदि साम्यो साक्थिम्हाऱ कुइसिःक्के येन्हाऱ, लाहाऱ, चुङ्ङ वाःम्मा हाङ्ङ वाःम्मा येम्हाऱ नु तङ्ङबेहाऱने केइःत्तुम् केनाःत्तुम्लो ॥

11 खिनिऱ लागि इङ्ङगाऱ चोगुङ्ङबा याम्बुधिकपा याःम्बक्किन् हने पोःङ्ङबिला फाऱआङ्ङ किःसाङ्ङाङ्ङ वयाङ्ङलो ॥

12 फुऱनुसाऱ नु नेऱनुसाऱसे, खेन् पाःन्हाऱलाम् इङ्ङगाऱ कुइसिःक् खिनिऱआङ्ङ चोःक्युम्भोबा पोःक्खेम्मेऱ फाऱआङ्ङ पेलि फाक्किङ्ङलो, थेआङ्ङभेऱल्ले तगि इङ्ङगाऱग खिनिऱ हेक्के साम्यो साक्थिम्हाऱ इःप्मा नाःप्मालाम् चोःक्युम्भोबा पोःक्खाङ्ङाङ्ङ वयाङ्ङलो ॥

खिनिऱग इङ्गाऱ थेआङ् ताप्फेःल्लिक् याप्मि केम्मेत्तिन्लो ॥

13 इङ्गाऱ खिनिऱओ सुनाइङ् इङ्भन् चोःक्से त्याङ्डिल्ले आयाम्तुगेआङ् वयेबान् कुसिङ् केनिःतुम्माङ् वाऱरो ॥

14 आयाम्तुक्माल्ले तुक्खे केज्येऱइसाङ् याप्मि केन्जिःत्तिन्, याप्मि केन्नाऱरिन्लो ॥ खेल्ले कुलेक्वा माङ्लाइङ्बा इग्र ख्रिस्त येसुःन्लाङ्केदाःक्तुम्बा कुइसिःक् याप्मि लाङ्केदाःकितरो ॥

15 खिनिऱ खेन् येम्मो साऱरिक् केसःत्तिआङ् केवयिबान् थे पोःक्खेआङ्बे? पोःङ्मा सुक्तेल्लेग इङ्गाऱ कुभाऱ पिमारे लागि खिनिऱ मिक्हाऱआङ् केयगुम् केलःतुम्माङ् इङ्गाऱ याप्मि पिमा केसुक्तिमेन् फाऱआङ् पाःप्मा सुक्तुङ् ॥

16 कर इङ्गाऱ सेक्खाए मेत्तिङ्बाल्ले आल्लो खिनिऱ निङ्मि पोःक्खाङ्बाबि?

17 खेन् मनाहाऱरेग* खिनिऱ खुनिऱ लेप्माङ् उःङ्मासि फाऱआङ् साऱरिक् खुनिऱ सिक् सम्लो, कर कन् खिनिऱलागि नुःबा मेःन्लो ॥ खेङ्हाऱरेग आनिगे तक्लेङ्वाओ केबोगिआङ् खेङ्हाऱरिक् केदिम्दुम्मिसम्ल केलऱबा निङ्वाऱ मेजोगुआङ् मेवाऱरो ॥

18 आल्ल इङ्गाऱ खिनिऱनु वाऱआल्लेरक् मेःन्, कर खिनिऱनु होःप्पासाङ् वेऱहाऱरे खिनिऱ लागि नुःबा याःम्बक् चोःक्मा सिक् सम्ने फाऱग्र नुःबारो ॥

19 आमिःम् आस्साःसे, ख्रिस्तेन्कुइसिःक्के खिनिऱ मेम्बोःङ्डे थारिक् इङ्गाऱग आल्लो याम्मो सावाःम्मा तुङ्डिल्ले तरुमा मेन्छुमाऱ कुइसिःक् पोःक्खाङ्डाङ् वाऱआरो ॥

20 इङ्गाऱ आल्लो खिनिऱनु वाऱआल्ले अक्खे पाःप्मा मेबोःक्खेम्बा वयेरो, थेआङ्भेल्ले खिनिऱ हेक्के केलऱरिबाओ इङ्गाऱ आनिङ्वाऱ तुगेआङ् वाऱरो ॥

हागार नु सारा

* 4:17 ००००० ००००००, “इङ्गलेक्पा साम्यो सिक्साम्बाहाऱ” पोःङ्लो ॥ १.१७ ओमत्तेऱओ ॥

21 खिनिऱ साम्योथिम्मिल्ले कुयुक्को वाऱमा निड्वाऱ केजोगुम्बि? खेप्सेम्मेऱओ! साम्योथिम्मिल्ले पाःतुबा पाःन्निन् कुसिड् केनिःतुम्माड् केवयिऱबि?

22 साम्योसाप्लाःल्ले अब्राहामरे कुस्साः येम्बित्छाऱ नेत्छि वयेत्छि फाऱआड् पाःतुऱ॥ थिक्किन् सेवारोमा* कुमेःत् लेप्माड्बा वये, वेऱस्मान् चोःक्युम्भोमा* कुमेःत् लेप्माड्बा वयेरो॥*

23 हागार मेप्पनामा सेवारोमा कुमेःत्लाम् सागेवाःन्छिड्बान्मेन्छाम्निड्वाऱलाम्सावाःन्छिड्बारो॥ कर सारा मेप्पनामा चोःक्युम्भोमा आबाडे कुमेःत्लाम् सागेवाःन्छिड्बाड्ग निड्वाऱफुमाड्डिल्ले कुमाड्हेक्कलाम् पोःक्खेबारो॥

24 आल्ल कन् नेप्फु मेन्छुमाहाऱग निड्वाऱफुमाड्डिल्ले चोगुबा नेत्छि माड्हुप्पिल्ले कुबिसिरो॥ सेवारोमा हागाररेड्ग सिनाइ* कोःक्मा कुइसिःक् चोःक्लो॥ खेप्पो निड्वाऱफुमाड्डिल्ले मनाहाऱ साम्योथिम्मिन् पिरुसि, हेक्क्याड् खेन् साम्योथिम्मिल्ले मनाहाऱ योःक् चोगुसिरो॥

25 आल्ल आल्लोबा यरुसलेम येक्यक्किन् अरब लाजेऱबा सिनाइ कोःक्मा कुइसिःक् चोःक्लो, थेआड्भेल्ले खेन् येक्यक्किन् नु साम्योथिम् केइःप्पा केनाःप्पा केरेक् साम्योथिम्मिल्ले कुयोःक् मेबोःक्खेआड् मेवाऱरो॥

26 कर चोःक्युम्भोमा साराःड्ग साड्ग्राम्पेदाड्बा यरुसलेम

* 4:22 ०००००००० ०००००० ०००००० ००००००००००० ०००००००
००००००० ००००००००० ००००००० ०००००००००००० ००००००००
००००००००० 4:22 ०००००००००००० ००००००० ०००००००
०००००००००० ००००००० ००००००० ००००००००००० ००००००००
०००००००००० * 4:22 ०००००००००० ००.१५, २१.२-३ * 4:24
००००००-०००००० ००००००००००००००००००० ०००००००००० ०००००० ०००००००
०००००००० ००००००० ०००००००००

कुइसिःक् चोःक्लो ॥ खुनेऱ् आनिऱ् मारो ॥

27 माङ्निङ्वाऱ्पाःन् केबाःप्पा यसैयाःल्ले अक्खेलऱ्किक्
माङ्निङ्वाऱ्पाःन् पाःत्तुआङ् वाऱ्,
“सामेङ्गप्पनामाए, सःत्तेऱ्ओ! खेनेऱ् सागेन्वाःन्दुन्छाङ् सःत्तेऱ्
अःक्तेऱ्ओ! थेआङ्भेल्ले खेन् वेऱ् मेन्छुमाऱ्नुःल्लेआङ्
सामेङ्गप्पनामाल्ले कुस्साःहाऱ् यरिक् मेबोःङ्लो ॥”*

28 आल्ल आमिःम् फुऱ्नुसाऱ् नु नेऱ्नुसाऱ्से, खिनिऱ्ग
इसहाक कुइसिःक् निङ्वाऱ्फुमाङ्डिल्ले माङ्हेक् चोगुबा
मुऱ्इदाङ्सानिङ्लो ॥

29 कर खेन् योःक्मा मेःत्तिल्ले कुस्साः इस्माएलरे माङ्हेकलाम्
सागेवाःन्छिङ्बा इसहाक्किक्नु तुक्खे चाःत्तुबा कुइसिःक्
सेसेमाङ्लाम् आनिऱ् सागेवाःन्छिङ्बाहाऱ्आङ् साम्योथिम्
केङःप्पा केनाःप्पाहाऱ्रे तुक्खे आमजाःत्लो ॥

30 कर साम्योसाप्पाःल्ले थे पाःत्तुऱ्? “सेवारोमा मेन्छुमाऱ्इन्नु
कुस्साःन् नाःत्तेदेःसेःसेऱ्ओ, थेआङ्भेल्ले सेवारोमाल्ले
कुस्साःन्चोःक्युम्भोमा मेन्छुमाऱ्इल्ले कुस्साःन्नु सोरिक् लक्
केघोःबा पोःङ्मा मेसुक्नेन्लो ॥”*

31 खेल्ले चोगुल्ले आमिःम् फुऱ्नुसाऱ् नु नेऱ्नुसाऱ्से, आनिऱ्ग
सेवारोमा मेन्छुमाऱ्इल्ले कुस्साःसि मेःन्लो, कर आनिऱ्ग
चोःक्युम्भोमा मेन्छुमाऱ्इल्ले कुस्साःसिरो ॥

5

ख्रिस्तेरे चोःक्युम्भो आबिऱ्

1 ख्रिस्तेरे सेक्खाए चोःक्युम्भो आबिरेआङ् वाऱ्, खेल्ले चोगुल्ले
खेन् चोःक्युम्भोओ मेम्मुन्ने वयेम्मेऱ्, हेक्क्याङ् साम्योथिम्मिल्ले
कुर्योःक् याम्मो मेबोःक्खेम्मिन्नेऱ्ओ ॥

* 4:27 ००००० ००.१ * 4:30 ०००००००००० ००.१०

2 इङ्गाऱ पावलरे पाःतुङ्बा पाःन्निन् खेप्सेम्मेऱओ! हर्दो हेकमालाम् निङ्वाऱफुमाङ्डिल्ले कुनिःमाओ खिनिऱ आप्तिक् मेःन्नेबा पोःङ्मा निङ्वाऱ केजोगुम्ने फाऱग्र ख्रिस्तरे चोगुबा याःम्बक्किन्खिनिऱ लागि हनेबारक् पोःङ्लो ॥

3 इङ्गाऱ याम्मो मेत्तिङ्, हर्दो हेकमालाम् निङ्वाऱफुमाङ्डिल्ले कुनिःमाओ खिनिऱ आप्तिक् मेःन्नेबा पोःङ्मा निङ्वाऱ केजोगुम्ने फाऱग्र साम्योथिम्मो केबप्पा केरेक् पाःन्हाऱ खिनिऱ केइःत्तुम् केनाःत्तुम्लए पोःङ्लो ॥

4 खिनिऱ निङ्वाऱफुमाङ्डिल्ले कुनिःमाओ आप्तिक् मेःन्नेबा पोःङ्मा फाऱआङ् साम्योथिम्मिन् केइःप्पा केनाःप्पाहाऱ ख्रिस्तलाम् केसेन्दि, निङ्वाऱफुमाङ्डिल्ले कुलुङ्गुम्लाम् माःङ्घा केबोःक्खिआङ् केवयिऱरो ॥

5 कर आनिऱ नसाःन्लाम् निङ्वाऱफुमाङ्डिल्ले कुनिःमाओ आप्तिक् मेःन्नेबा आबोःङ् केल्ऱबा निङ्साङ्डिन् सेसेमाङ्डिल्ले हाङ्मा आभारो ॥

6 थेआङ्भेल्ले ख्रिस्त येसुरे कुलागिग हर्दो हेकमा नु मेन्हेकमा पाःन्निन् थेआङ् मेःन्लो ॥ कर केरेक्नुःल्ले यम्बा पाःन्निङ्ग आनिऱ नसाःन्लिल्ले चोगुल्ले वेऱहाऱ लुङ्माऱ आदुक्तुम्सिम्लो ॥

7 खिनिऱग नुःरिक्काङ् नसाःन् केजोगुम्माङ् केवयिऱ, कर सेक्खाबा पाःन्निन् इःप्पा नाःप्पा हाःतले केसाकितबे?

8 कन् पाःन्निङ्ग सेक्खासाङ् खिनिऱ केउःप्पा निङ्वाऱफुमाङ्लाम् त्येबा मेःन्लो ॥

9 खरेःङ् केभङ्बा च्यऱसिक् सिदाऱडिल्ले केरेक् फेऱरुम्मिन् युक्तुबा कुइसिःक् लत्छा इङ्लेक्पा पाःन्लिल्ले यरिक् मनाहाऱ फेऱलाःन्दुसिऱरो ॥

10 खेन् इङ्लेक्पा पाःन्निन् खिनिऱ नसाःन् केन्जोगुम्मिन् फाऱआङ् दाङ्बान् ताःक्पो चोगुङ्लो ॥ निङ्वाऱ केभोःप्पा नु

तुक्खे केजाःप्पा आत्तिन्छाड् निड्वाऱफुमाड्डिल्ले खुम्दिड् पिरुऱरो ॥

11 आमिःम् फुऱनुसाऱ नु नेऱनुसाऱसे, कुभारे मेबाःतुबा कुइसिःक् इड्गाऱ आल्लसाड् हर्दो हेक्माए पोःड् लऱरिक् इड्भन् चोगुड्डिल्ले थेआड् मनाहाऱरे इड्गाऱ तुक्खे मेजाःताबाबे? इड्गाऱ ख्रिस्तरे सिलाम्साक्मा सिड्सम्दाड् चोगुबा कुयाःम्बक्कोलाम् सेन्लप् खोःदेत्लो लऱरिक् इड्भन् मेजोगुड्डिन्ने फाऱग्र आत्तिल्लेआड् कुसिक् मेघेडेन्बामेन् ॥

12 खिनिऱ निड्वाऱ फेत्केलाःम्बाहाऱरेग हर्दो हेक्मारक् मेःन्, कर कुबुड् थेरेःप् मेहेगुसाड् पोःड्बरो ॥

13 फुऱनुसाऱ नु नेऱनुसाऱसे, खिनिऱग निड्वाऱफुमाड्डिल्ले चोःक्युम्भो पोःड्से केउःत्तिआड् केवयिऱ ॥ खेड्ग लायोबा निड्वाऱइल्ले मुरा केमेत्तिबा कुइसिःक् खिनिऱ याम्दादा चोःक्मारे लागि मेःन्लो, कर लुड्माऱ तुक्सिड्माआड् कुभाऱ पिसिड्मारे लागिनेरो ॥

14 थेआड्भेल्ले काक् साम्योथिम्मिन् लत्छा इड्जाःड्डो केरेआड् वाऱरो, “आबाडे लुड्माऱ केदुक्सिड्बा कुइसिःक् केबाड्भेऱसाबान् लुड्माऱ तुक्तेऱओ ॥”*

15 कर खिनिऱ केहाऱआसि केयेःड्डासिल्लेग मेबोःड्नेल्लो, कर सिड्सिड् लऱरेम्मेऱओ, मेःन्ने फाऱग्र आबाडे केमेड्डासिऱरो ॥

सेसेमाड्डलाम्बा हिड्मा

16 खेल्ले चोगुल्ले इड्गाऱ अक्खे मेत्तिड्, सेसेमाड्डिल्ले लाम्गेलोःसिबा कुइसिःक् वयेम्मेऱओ, हेक्केःल्ले खिनिऱ लायोबा निड्वाऱइल्ले निड्वाऱ चोगुबा पाःन्निन् केन्जोगुम्मिन्लो ॥

17 थेआड्भेल्ले आनिऱ लायोबा निड्वाऱइन्सेसेमाड्डिल्ले कुदक्लेड्वाओ पोःक्लो, हेक्क्याड् सेसेमाड्डिन्नाड्डलायोबा

* 5:14 ००००० ००.१८

निङ्वाऱइल्ले कुदक्लेङ्वाओ पोःक्लो, थेआङ्भेल्ले खेङ्हाऱ मेदङ्सिन्लो ॥ हेक्केलऱरिक् चोःक्मा केइःत्तुम्बा नुःबा याःम्बक्हाऱ सदादिङ् केन्जोगुम्मिन्लो ॥

18 कर सेसेमाङ्डिल्ले लाम्गेलोःसिबा कुइसिःक् केवयिऱने फाऱग्र अक्खे हेक्के चोगेऱ फाऱआङ् मेम्मेत्ते साम्योथिम्मिल्ले पाःत्तुबा पाःन्हाऱ केरेक् खिनिऱ आबाडे केजोगुम्लो ॥

19 लायोबा निङ्वाऱलाम् याःम्बक् केजोःक्पाहाऱरे खुनिऱ याःम्बक्हाऱ निधाःप्लो ॥ खेङ्हाऱरे याम्बोःप्मा याःम्बक् मेजोगुऱ, ताप्फेःम्बा पाःन्हाऱ मेजोगुऱ, सिरिङ् आममबा याःम्बक् मेजोगुऱ,

20 नावाइत्लान् सेवा मेजोगुऱ, कित्चाक् मेजोगुऱ, मनाहाऱ मेजिःत्तुसिऱ, खेमाऱ मेभोःक्खुऱ, मनाहाऱ नामेहेत्तुसिऱ, खुनिऱ सिक् पोःक्, आनिगेरक् चोगुम्बे पाःत्तुम्बे केलऱबा निङ्वाऱ मेजोगुऱ, एःक् सेन्छिङ्मा निङ्वाऱ मेजोगुऱ, थुक्सिङ्मा निङ्वाऱ मेजोगुऱ,

21 वेऱहाऱरे मेजोगु मेजबान् ओमेप्मा मेन्छुक्तुन्, थिःल्ले मःसिङ्मा निङ्वाऱ मेजोगुऱ, याम्दादा फेन् याःम्बक् मेजोगुऱ, हेक्क्याङ् बा हेक्कतङ्बा वेऱ याःम्बक्हाऱ मेजोगुऱरो ॥ तगिबा कुइसिःक् साम्दिङ् पिनिङ्लो, अक्कतङ्बा याःम्बक् केजोःक्पाहाऱरे निङ्वाऱफुहाङ्जुम्मो लक् खोःमा मेन्छुक्तुन्लो ॥

22 कर सेसेमाङ्डिल्ले लाम्लोसुसिबा मनाहाऱरे वेऱहाऱ लुङ्माऱ मेदुक्तुसिऱ, खेङ्हाऱ मेसःत्, सनारुङ्डो मेवाऱ, नासि मेधःत्, खेङ्हाऱरे वेऱहाऱ नुःरिक् मेमेत्तुसिऱ, खेङ्हाऱ नुःबा याःम्बक् मेजोःक्, निङ्वाऱइरे खोःप्तुसिबा मेजोःक्,

23 खेङ्हाऱ नःम्नःम् मेलऱ हेक्क्याङ् नासि मेधःत्लो ॥ अक्कतङ्बा याःम्बक्किल्ले कुदक्लेङ्वाओ थेआङ् थिम् होःप्लो ॥

24 ख्रिस्त येसुःन् नसाःन् केजोःक्पाहाऱरेग लायोबा निङ्वाऱ नु खेल्ले कुभेन् याःम्बक्किल्ले कुयुक्किन् सिलाम्साक्मा सिङ्सम्दाङ् मेभोःन्दुआङ् वाऱरो ॥

25 सेसेमाङ्ङिल्ले आनिऱ कुसङ्ङ हिङ्ङमन् आबिरेआङ्ङ वाऱबाल्ले चोगुल्ले खुनेऱ कुनिङ्ङवाऱ कुइसिःक् आनिऱ वयिरो ॥

26 आनिऱग आङ्ङदिङ्ङ लऱरि मेःन्, सिक् फोःङ्ङसिङ्ङपिसिङ्ङमा मेःन्, हेक्क्याङ्ङ नाहेत्छिङ्ङमा मेःन्लो ॥

6

फाऱआसिम्मैऱ

1 आमिःम् फुऱनुसाऱ नु नेऱनुसाऱसे, खिनिऱ नुसाऱधिक् लायोओ थाःल्ले खिनिऱ सेसेमाङ्ङिल्ले लाम्गेलोसिबाहाऱरे नःम्नःम्माङ्ङ खेन् तोःन्देम्मैऱओ ॥ कर हेक्के केजोगुम्मिल्ले सिङ्ङसिङ्ङ लऱरेम्मैऱओ, मेःन्ने फाऱग्र खिनिऱआङ्ङ लायोओ थाःमा केसुक्तिऱरो ॥

2 इनोगेन् तुक्खेओ फाऱआसिम्मैऱओ ॥ अक्खेलऱरिक् ख्रिस्तेरे आबिरेबा सामयोथिम्मिन् केगेत्तुम्लो ॥

3 खेनेऱ केयेक्का केन्जोःक्नेन्छाङ्ङ वेऱहाऱ कुभाऱ पिमासिओ वेऱ मनाहाऱनुःल्ले केयेक्का चोःक्का लऱरिक् निङ्ङवाऱ केइःत्छिङ्ङने फाऱग्र आबाडे इङ्ङेलेक्सिङ्ङलो ॥

4 कर खिनिऱ हिङ्ङमन्नो केजोगुम्बा याःम्बक्किन् केरेक्के आबाडे केसाऱरुम्ल पोःङ्ङ, हेक्क्याङ्ङ वेऱहाऱनु मेन्दङ्ङसिङ्ङे खिनिऱ नुःरिक्काङ्ङ केजोगुम्बा याःम्बक्को खिनिऱ निङ्ङवाऱ ताःरो ॥

5 थेआङ्ङभेल्ले केरेक्के कुःमा केबोःङ्ङबा लक्पेन्नेन्क्कहाऱ आबाडे कुःमाण पोःङ्ङलो ॥

6 पाःन्जाक् केहुऱसिङ्ङबाल्ले खुनेऱ कत्तुबा काक् नुःबा पाःन्हाऱ कुसिक्साम्बाहाऱनु हाःमा पोःङ्ङलो ॥

7 खिनिऱ इङ्ङमेलेक्कासिम्मिन्नेऱओ ॥ निङ्ङवाऱफुमाङ्ङिन् किनाःन्दि पिमा सुक्केदेत्तेन्लो ॥ मनाःल्ले थेमान् तेःसुऱ, हाबा खेन् सुप्सुऱरो ॥

8 आत्तिन् मनाःल्ले लायोबा कुनिड्वाऱइन्कुनिड्वाऱ ताःमाओरक् तेःसुऱ, खेऱ्ले लायोबा कुनिड्वाऱलाम् सिःमेन् सुप्सुऱरो ॥ कर आत्तिन् मनाःल्ले सेसेमाड्डिल्ले कुनिड्वाऱ ताःमाओ तेःसुऱ, खेऱ्लेग सेसेमाड्डलाम् मेन्नुप्पनाबा हिड्डमन्निन् सुप्सुऱरो ॥

9 आनिऱ नुःबा याःम्बक् चोःक्माओ नाःस्सि मेःन्लो, थेआड्डेऱ्ले नुःबा याःम्बक् चोःक्मा आऱल्लेरुम्मिन्ने फाऱग्र सुयेम्मो आनिऱ मुऱइसाम् आसुप्सुऱलो ॥

10 खेऱ्ले चोगुऱ्ले आनिऱ सुयेम् आघोःसुम्मिल्ले काक् मनाहाऱ नुःरिक् मेप्पासि पोःड्डलो ॥ कुनो-कुबिऱओग आनिऱ नसानिबा हिम्सयड्डहाऱ नुःरिक् मेप्पासि पोःड्डलो ॥

पावलरे गलातिहाऱ पिरुसिबा कुनुप्पा सुजा

11 ओमेत्तेम्मेऱओ, इड्डगाऱ आबाडे आहुक्किल्ले यम्यम्बा सक्सेऱहाऱओ कन् कुनुप् पाःन्हाऱ साप्तुड्डबरो ॥

12 खेन् हर्दो हेक्मा केबाड्डबाहाऱरे वेऱहाऱरे नुःबा मेनिःसिगेर फाऱआड्ड हेक्के मेजोगुबरो ॥ ख्रिस्तेरे कुसिलाम्साक्मा सिड्डिन् इड्डभोःमाल्ले केदाःबा तुक्खेःन् मेगिरुबाल्ले चोगुऱ्ले खेड्डहाऱरे खिनिऱ हर्दो हेक्मा केम्बाड्डधिबरो ॥

13 कर खेन् हर्दो केहेक्पाहाऱरे आबाडेआड्ड साम्योथिम्मिन् मेन्नाःतुन्लो ॥ हेक्केसाड्ड खेड्डहाऱ आड्डिड्ड लऱमा मेघोःर फाऱआड्ड हर्दो हेक्मा थिम्मिन् इःप्पा नाःप्पा केम्बाड्डधिऱरो ॥

14 कर इड्डगाऱग आनिऱ दाड्डबा येसु ख्रिस्तेरे सिलाम्साक्मा कुसिड्डिन्नुःल्ले वेऱ थेमाओआड्ड आड्डिड्ड मेऱलऱआन्लो ॥ ख्रिस्तेन्सिलाम्साक्मा सिड्डो स्येबाल्ले चोगुऱ्ले मनाहाऱरे मेड्डःतु मेनाःतुबा पाःन्हाऱ आलागि थेआड्ड मेःन्लो, हेक्क्याड्ड खेड्डहाऱरे खुनिऱ लागिआड्ड इड्डगाऱ थेआड्ड मेःन्नारो ॥

15 हर्दो हेक्मासाङ् मन्हेक्मासाङ् थेआङ् मेबोःङ्नेल्लो, कर कुसङ् मना पोःङ्मान्ने यम्बा पाःन्लो ॥

16 कन् पाःन्निन् केइःप्पा केनाःप्पाहाः निङ्वाःफुमाङ्डिल्ले सनारुङ् केबिरिर् हेक्क्याङ् लुङ्माः केदुक्तररो ॥ खेङ्हाःग निङ्वाःफुमाङ्डिल्ले सेगुसिबा कुसङ् इस्राइलिसिरो ॥

17 कुनुप्पाओ, इङ्गाः आत्तिन्हाःरेआङ् तुक्खे मेन्जाःत्तान्लरो, थेआङ्भेल्ले इङ्गाः येसुरे कुयोःक्पाआ फाःआङ् नासिङ्गेन् आधक्को मिक्सेःन्हाः कत्तुङ्लो ॥

18 आमिःम् फुःनुसाः नु नेःनुसाःसे, दाङ्बा येसु खिस्तरे कुलुङ्गुम्मिन् खिनिःनु वाःररो ॥ आमेन् ॥

Yesu khristarε kunisaam
New Testament in Limbu (NP:lif:Limbu)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Limbu

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Limbu (Devanagari)

Annapurna SIL script necessary to read

lim

Nepal

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789937217637

The New Testament

in Limbu

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

1f7c9586-188f-5463-80d8-d2bbafebcbacf